

COVID-19 Salgın Etkisi Sürerken Ne Aşı Ne Koruyucu Önlemler Ne de Yönetim Var

13 Ekim 2023

Son bir ay içinde aile hekimlerine başvuran vatandaşlarımızın birçoğunun boğaz ağrısı, ateş, burun akıntısı, şiddetli kas ağrısı, halsizlik ve yorgunluk şikâyetleri var.

Aile hekimleri, hastalarını daha çok solunum yollarını etkileyen viral bir enfeksiyon tanısıyla tedavi etmeye çalışıyor. Bu hastaların bir kısmının COVID-19 Eris varyantı olduğu düşünülse de, PCR testi yaptıracak olanak bulunmuyor. Salgınların önüne geçmenin yolunun bulaş zincirinin kırılması, kişisel ve toplumsal koruyucu önlemlerin alınması olduğunu bilirse de; yeni varyant için ne aşı var ne de yeterli koruyucu önlemler.

Sağlık hizmetlerini yöneten, halkın her türlü salgın hastalıktan korunması için önlem alması gereken Sağlık Bakanlığı'nın; salgını ölümcül olmayan mevsimsel bir atak olarak değerlendirerek önemsizleştiren, aşıyla ilgili bilimsellikten uzak yakıştırmalar yaparak temin etmeyeceğini söyleyen, koruyucu önlemleri geçiştiren tutumu sağlık çalışanları tarafından hayretle karşılanmıştır.

TTB AHEK, eylül ayında başlayan salgın atağının toplumu ve sağlık çalışanlarını nasıl etkilediğini öğrenmek, çalışanların görüş ve önerilerini bilmek amacıyla 2-6 Ekim 2023 tarihleri arasında aile hekimlerine yönelik bir anket çalışması yaptı.

Salgında Halk ve Hekimler Hasta, Öğrenciler Raporlu

Türkiye'nin 41 farklı ilinden 305 aile hekiminin katılımı ile yapılan ankete katılımcıların neredeyse tamamı son iki hafta içinde üst solunum yolu hastalıklarında artış olduğunu aktardı. Kronik hastalığı olanlar veya 65 yaş üzeri olan yurttaşlarımız arasında bu oran %87.

Her üç aile hekiminden birinin geçen hafta içinde üst solunum yolu hastalığı geçirdi. Yine 10 aile hekiminden biri ise çalışamaz halde.

Aile hekimlerinin neredeyse yarısı (%47,5) son bir hafta içinde 10'un üzerinde öğrenciye istirahat raporu verdiğini, neredeyse tüm hekimler (%98'i) çocukların istirahat raporu alması gerektiğini söylüyor. Bu oranlar dikkate alınınca Türkiye genelinde yüzbinlerce öğrencinin geçen hafta okula gidememiş olduğu anlaşılıyor.

Şimdi de anketi katılan aile hekimlerinin söylediklerine sözü veriyoruz:

- *Maske takmama rağmen hastalardan bana da bulaş oldu. Üst solunum yolu enfeksiyonu olarak başlayan hastalığım zatürreye dönüştü. İki haftadır raporluyum. Hastalar maske takmadığında sadece tek taraf maskeliyken korunma için yeterli olmuyor. Resmi kanallardan maske kullanımıyla ilgili halka duyuru yapılmasını rica ediyoruz.*
- *Salgına karşı tek kullandığımız koruyucumuz maskeler, onu da halkımız takmak istemiyor.*
- *Maske, mesafe, hijyen kurallarına dikkat edilmeli, yığılma ve kalabalık olmayacak şekilde muayene yapabileceğimiz tedbirler alınmalı, hızlı test kitlerinin ASM'lere verilmesi iyi olur.*

- *Çalıştığımız ASM binamız; havalandırması, penceresi, büyüklüğü, olmayan bahçesiyle sağlık hizmeti vermeye ve salgından korunmaya uygun değil.*
- *Özellikle sosyal medyada oluşan aşı karşıtlığı ve bakanlığın bu konuda sessiz kalmasından bir hekim olarak rahatsızım.*
- *COVID-19 aşılarna diğer aşılarla göre gün geçtikçe aşı karşıtlığı artıyor. İnsanlar bu aşı sayesinde hayatta kaldı ama şimdi ondan çekinme hali söz konusu. İşin garibi ortada ispat edilmiş gerçek bir yan etki de mevcut değil.*
- *Yeni varyantlar için olan COVID aşısını kendim ve ailem için istiyorum. Biz sağlık çalışanlarına grip aşularının eylül başında yaptırabilmeyi talep ediyorum. Hiçbir planlama ve tedbir alınmamış durumda. COVID salgını yok imiş gibi davranılıyor.*
- *Öğrenciler, öğretmenler akın akın üst solunum yolu enfeksiyonu ile geliyorlar. COVID de olabilirler. Maske zorunluluğu gelmeli, hızlı testlerle test yapabilmeliyiz.*
- *Hastalarımız hastane acillerine başvurduklarında, “COVID gibisin” diyorlar ama test yapmıyorlar. “Gidin aile hekiminize, size rapor yazsın ki kimseye bulaştırmayasınız” diye anlatıyorlar.*
- *Sağlık Bakanlığı şeffaf olmalı, verileri açıklayıp elindeki verileri kamuoyu ile paylaşmalı.*
- *Ben, Sağlık Bakanlığı'nın biz ASM çalışanlarına belli periyotlarla salgın ataklarında bilgilendirme yapmasını istiyorum. Örneğin, “Bu dönem x virüslerine bağlı vaka artışı vardır, beklenen semptomlar ...dır, tedavi algoritması ... olmalıdır” gibi... Bence böyle bir bilgilendirme antibiyotik kullanımını azaltır, bizlerin işini kolaylaştırır. Ama bu isteğimin gerçekleşmesinin hayal olduğunun da farkındayım.*
- *Salgından korunmak için, kamu spotları yayımlanmalı ve maske kullanımı gibi kişisel korunmayı artırmak amacıyla halk duyuru ve afişlerle bilgilendirilmeli.*
- *Sağlık kuruluşlarında maske mutlaka takılmalı, havalandırma, bekleme salonlarında yoğunluğa dikkat edilmeli. Sağlık Bakanlığı, net bilgi akışı sağlamalı ve halkı bilgilendirmeli diye düşünüyorum. Maskeyi bile kendimiz alıyoruz. Koruyucu tedbirler ve malzeme tedariki konusunda sağlık müdürlüklerinin desteğini istiyoruz. Sahada yalnızlaştırdık. Kamu binalarında, kamu hizmeti vermek ve sadece mesleğimize odaklanarak çalışmak istiyoruz.*

En azından okullar açılmadan ve mevsim geçişleri dikkate alınarak, salgın öncesinde kırılğan gruplara COVID-19 yeni varyantına etkili aşının yapılması; maske, mesafe, hijyen gibi temel koruyucu önlemlerin alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Sağlık Bakanlığı'nın salgın karşısında sorumluluğunu ve görevlerini yerine getirmediği gibi; şeffaf bir yönetim gereği salgınla ilgili verileri paylaşmamasının, toplumu ve sağlık çalışanlarını bilgilendirmemesinin, mevcut salgını önemsizmiş gibi gösteren ve aşı konusundaki olumsuz açıklamalar yapmasının kabul edilemez olduğunu söylemek isteriz.

Şimdi amacımız, toplumun salgının etkisinden daha az etkilenmesi ve önümüzdeki aylarda olası yeni ataklara karşı hazırlıklı olmak amacıyla, mevcut durumun ne olduğunun açık bir şekilde kamuoyuna paylaşılmasını istiyoruz. En azından kırılğan gruplara yönelik yeni varyantlara etkili aşı programının hazırlanıp uygulanmasını öneriyoruz. Toplumu ve sağlık çalışanlarını salgına karşı koruyacak tedbirlerin, açık, yaygın, etkili yollarla ilan edilmesini bekliyoruz.

Sağlık çalışanlarına henüz grip aşısının bile uygulanmadığını bildiriyor, en önemli risk grubunda olan sağlık çalışanlarına ücretsiz grip aşısı uygulanmasını istiyoruz.

Toplumun sağlık hakkı ve sağlık çalışanlarının hakları için sürdürdüğümüz mücadelemize devam edeceğimiz bildiriyor, Sağlık Bakanlığı'nı sorumluklarını ve görevlerini yerine getirmeye davet ediyor, halkımıza ve sağlık çalışanlarına acil şifa dilekelerimizi iletiyoruz.

Türk Tabipleri Birlięi Aile Hekimlięi Kolu

Türk Tabipleri Birlięi Merkez Konseyi